

Paul Nizan

Komplo

Türkçesi: İnci Kaplan Gül

Roman

I.

“Sonuç olarak,” dedi Rosenthal, “bu derginin adı *İç Savaş* olabilir...”

“Neden olmasın?” dedi Laforgue. “Hiç de fena bir başlık değil, hem dile getirmek istediğimizi gayet iyi ifade ediyor. Bu ismin daha önce alınmadığına emin misin?”

“İç Savaş kamusal bir fikir olmak zorunda,” dedi Rosenthal. “Kimsenin tekelinde olamaz.”

Bir temmuz akşamıydı, terin tenlerde buharlaştığı ve günün bütün tozlarının sönmüş bir yangının külleri gibi yere indiği, alacakaranlığın iyice çöktüğü saatleriydi; engin gökyüzü parkın üzerinde uzanıyordu, burası kavrulmuş birkaç ağacın ve ayrıık otlarının çevrelediği küçük bir avluydu yalnızca, yine de Paris’in beton tepeliklerinin göbeğinde insana kırlardaymış duygusu veriyordu.

Laforgue ve arkadaşlarının, sanki önemli sırları barındırıyormuşçasına bazen saatler boyu gözetledikleri Claude-Bernard sokağındaki evlerde insanlar geceye hazırlanıyordu; bir lambanın önünden geçen çıplak bir kol ya da omuz hayal meyal seçiliyordu: Kadınlar soyunuyordu, oldukça uzakta olduklarından güzel olup olmadıklarını anlamak zordu; ama güzel değillerdi. Bu kadınlar daha çok orta yaşlı, korselerini, kemerlerini ve giysilerini zırhlarından sıyrılır gibi birer birer çıkaran kadınlardı; bu evlerde oturan kadınların, bazen bir mutfağın derinliklerinden şarkı söyledikleri duyulan en genç olanları tavanarasında uyurlardı: Onları göremezdiniz.

Hoparlörlerden karmakarışık uğultular içinde ezgiler, söylevler, dersler, reklamlar yayılıyordu; ara sıra bir otobüs Feuillantines sokağındaki durağa gıcırdayarak yanaşıyordu, yine de şehrin kayalıkları üzerinde derin bir tür deniz sessizliğinin miskin dallar halinde yayıldığı anlar da vardı.

Rosenthal konuşuyordu. Her zaman çok konuşurdu, çünkü peygamberlere yaraşır etkileyicilikte bir ses tonu vardı ve bu ses tonuyla insanları kolaylıkla ikna edebileceğine inanırdı. Arkadaşları, başlarının üzerindeki alacalı Paris gölgelerini izlerken onu dinliyor, ama yataklarında yatan, kocalarına ya da sevgilerine basmakalıp sözler eden ya da insanı altüst eden nefret ve tutku dolu veya açık saçık cümleler söyleyen kadınları belli belirsiz hayal ediyorlardı.

Hepsi de yirmi yirmi beş yaşlarında, hayatlarının en kötü çağlarında olan beş gençtiler; onları bekleyen gelecek seraplarla, tuzaklarla ve büyük yalnızlıklarla dolu bir çöl gibi puslu, karmakarışık. O akşam önlerinde uzanan geleceği akıllarına getirmiyorlardı hiç, tek istedikleri sınavların sona ermesi ve uzun yaz tatilinin bir an önce başlamasıydı.

“O zaman, okullar açılınca,” dedi Laforgue, “bu dergiyi yayınlayabiliriz. Mademki bir daha göremeyecekleri parayı bize verecek kadar saf yardımseverler var. Onu yayınlayacağız ve bir süre sonra da kapanacak...”

“Elbette,” dedi Rosenthal. “Sonsuza kadar çalışabileceğimize inanacak denli yozlaşmış birisi var mı acaba içimizde?”

“Dergiler eninde sonunda kapanır,” dedi Bloyé. “Tecrübeyle sabittir bu.”

“Eğer,” diye sürdürdü konuşmasını Rosenthal, “yapacağım işlerin bir tekinin bile beni tüm yaşamım boyunca bağlayacağını, bir top gülle ya da sadık köpek gibi hep peşimden geleceğini bilseydim kendimi denize atmayı yeğlerdim. İlerde neye dönüşeceğini bilmek ölü gibi yaşamaktır bence. Kırk yıl sonra da bizi birer moruk olarak, kırış kırış berbat yüzümüzle eskimiş bir *İç Savaş*'ı

çıkartırken hayal edebiliyor musunuz? Xavier Léon* ve onun *Metafizik Dergisi* gibi!... Güzel diyebileceğin bir yaşam, mimarların sırf yıkma zevki için binalar inşa etmesiyle ya da yazarların sırf yakmak için kitaplar yazmasıyla olurdu. Her şeyin olduğu gibi sürüp gitmesini talep etmemek için ya oldukça saf ya da oldukça cesur olmak gerekirdi...”

“Ölüm korkusundan tamamen kurtulmuş olmak gerekirdi,” dedi Laforgue.

“Ne duygusalılık ne de metafizik korkular,” dedi Bloyé, “dergi çıkarmayı tasarlıyoruz ve büyük laflar ediyoruz çünkü ne sevgilimiz var ne de paramız; bunda sinirlenecek bir şey yok. Öte yandan bir şeyler de yapmak gerek, biz de bir şeyler yapıyoruz işte. Dergiyi sonsuza dek çıkaracak halimiz yok ya.”

“Bir şeyler içmeye gitsek, ne dersiniz?” dedi Pluvinage.

“Hadi gidelim,” dedi Jurien.

Bahçeden çıktılar. Panthéon Meydanı ile Botanik Bahçesi arasında bulunan bütün o kafelerden birini seçebilirlerdi. Claude-Bernard sokağından aşağı doğru indiler ve Gobelins caddesinden Saint-Marcel Bulvarı ile Gobelins caddesinin kesiştiği yerdeki *Cannons de Goblins*'e kadar yürüdüler. Kafenin önü işten ve sıcaktan bunalmış, saçma sapan ve kesik kesik laflar eden, hüznü yatak odalarındaki nemli yataklarına yatacakları zamanı beklerken birbirlerine kırıcı sözler söyleyen insanlarla doluydu. Bunlardan biri kıvrıkcık saçlı, hafif kilolu genç bir kadındı. Koltuk altı ya da pubi tüylerini hatırlatan saçları biraz rahatsız edici olsa da dizleri güzeldi ve siyah taşlar gibi parlıyordu.

Oturdular ve etraflarındaki içki içen insanları izlediler. Ama hava öyle sıcaktı ki insanda başkalarının varlığından heyecan duyma arzusu bırakmıyordu, hatta insan onların imgelerden,

* Xavier Léon: Yahudi asıllı Fransız felsefe tarihçisi, filozof. Kısa sürede büyük ilgi toplayan felsefe dergisi *La Revue métaphysique et de morale*'i (Metafizik ve Ahlak Dergisi) kurmuştur. (ç.n.)

yansımalarından, gölgelerden başka bir şey olduklarından bile emin olamıyordu. Laforgue daha çok kıvrıkcık saçlı kadınla ilgilieniyordu, kadın sonunda sandalyesinden kalktı ve içeri girdi. Laforgue aşağı katta bulunan tuvalete kadar kadını takip etti; görevli kadın, "Havalar daha bozmayacak," dedi. "Hava durumu öyle diyor."

"Ama fırtınalı," dedi genç kadın. "Siz de benim gibi misiniz bilmiyorum ama Madam Lucienne, bu havalar insanın sinirlerini çok geriyor. Birisi ellerini saçlarıma daldırrsa kedilerin tüyleri gibi kıvılcımlar çıkaracak."

Laforgue olmayan bir telefon numarasının bağlanmasını istedi.

"Cevap vermiyor," dedi görevli kadın.

"Şaşırmadım," dedi Laforgue.

Genç kadın yüzünü pudralamış, rujunu tazelemiş ve küçük bir fırçaya tükürdükten sonra kirpiklerine rimel sürmüştü. Laforgue'a gülümsedi ve önünden yürümeye başladı. Dönen merdivenin dik basamaklarında Laforgue'a sordu:

"Bu akşam olur mu?"

Laforgue ondan üç basamak daha aşağıda duruyordu ve gözlerinin hizasında siyah krepdöşin elbisesinin altından hafifçe belirgin göbeğini görüyordu.

"Ben de kendime bunu soruyordum," diye cevapladı. "Ama bir başka gün olsa daha iyi olur, hava uygun değil, aşırı sıcak."

"Yazık," dedi kadın, "iyi sevişirdik. Sen pişman olacaksın ve ben de boş yere aşağı indiğimle kalacağım."

"Yine de bir içki içersin herhalde," dedi Laforgue.